

उदयिन् (von 3. ई mit उद्) m. N. pr. eines Mannes VP. 439 (im Text: उदायिन्). VJUTP. 219. LALIT. 117. SCHIEFNER, Lebensb. 235 (5).
उदायिन् (उ० + म०) m. N. pr. ein Sohn von Agātaçatru SCHIEFNER, Lebensb. 280 (50). BURN. Intr. 358. — Vgl. उदयाश्च.
उदर n. Up. 5, 19 (उदरं und उदरं). SIDDH. K. 249, b, 1. ein adj. comp. auf उदर hat den Acut auf der ersten Silbe P. 6, 2, 107. 108 und im f. आ und ई 4, 1, 55. 1) der hohle Leib, Bauch; metaphorisch für Höhlung, Inneres AK. 2, 6, 2, 23. H. 604 (nach Einigen m. f. n. Sch.). an. 3, 524. MED. r. 117. यद्बन्धमुदरस्यापवाति RV. 4, 162, 10. सरो न प्राप्स्युदरम् 8, 1, 23. 2, 1. 67, 7. 80, 5. यस्या उदरमामयत् 10, 86, 23. 1, 23, 15. 30, 3. 40, 9. AV. 4, 16, 7. 34, 1. 10, 7, 32. 10, 22. उदरे हि वा अन्नमिति ÇAT. Br. 8, 6, 2, 13. 1, 6, 2, 17. 7, 5, 1, 38. उदरतो निवृत्ति 4, 5, 2, 3. उदरमयिन् auf dem Bauche kriechend 7, 1, 1, 2. वाग्वाह्यदरसंयतः M. 4, 175. 8, 125. JĀGĀ. 3, 95. Suçr. 4, 66, 2. ÇĀk. 38. वातेनोदरं पूयित्वा Hit. 23, 7. उदरपूषा PĀNĀT. 125, 11. I, 28. स्वोदरपूषक AK. 3, 1, 21. दग्धोदर ein hungriger Magen Hit. I, 62. अन्नदर (die Länge durch das Versmaass gesichert) ohne Bauch MBh. 14, 1305. कुण्डोदर (लेपे) P. 6, 2, 108, Sch. पातितोदरा KATHĀS. 26, 223. मकोदरी R. 3, 23, 15. कृशोदरी 5, 13, 48. VIKR. 154. KATHĀS. 26, 157. ÇRUT. 31. निर्मोदरी R. 6, 74, 8. — यदा क्षेवैष एतस्मिन्नुदरमतरं कुरुते TAITT. Up. 2, 7. उदरे गृहस्य PRAB. 52, 13. गिरिकन्दरोदर ÇĀNTIC. 1, 5. वदोदर Hit. II, 40. तडगोदरसंस्थानां परीवाह इवाम्भसाम् PĀNĀT. II, 137. पुण्डरीकोदर HIp. 1, 2. तामरसोदर AMAR. 88. कमलोदर PĀNĀT. 260, 11. ÇĀk. 147. ताम्रोदरेषु — तरुपल्लवेषु RAGH. 5, 70. कुसुममिव पिनङ्ग पाण्डुपत्रोदरेण ÇĀk. 18. DHŪRTAS. 74, 3. धारा ज्वेन पतिता जलोदरोदरः MĀKĀH. 76, 15. R. 3, 12. घनानां वारिर्गर्भोदराणाम् ÇĀk. 166. लतादिपिहितोदर ein durch Schlingpflanzen eingeschlossener Raum AK. 2, 3, 8. — 2) Wasserbauch (medizinisch: उदकोदर): तस्य कोदरं ज्ञेयं AIT. Br. 7, 15. — 3) Anschwellung des Leibes, Bezeichnung einer Krankheitsklasse, welche acht verschiedene Formen (in der That ganz verschiedene, sämtlich im Unterleibe auftretende Krankheiten) in sich begreift: वातोदर, पित्तोदर, श्लेष्मोदर (कपोदर), हृष्योदर (त्रिलिङ्गोदर), क्लीकोदर (यकृदोदर), बद्धगुद, परिप्लाव्युदर (ग्रामलुकोदर), उदकोदर (दकोदर, जलोदर), die letzte die eigentliche Wassersucht. WiSe 354. Suçr. 1, 273. fgg. 2, 86. fgg. Vgl. गुल्मोदर. — 4) अङ्गुष्ठोदर die dicke, innere Seite des Daumens: अङ्गुष्ठोदरपरिणाह Suçr. 2, 49, 7. 197, 3. — 5) Schlacht H. an. 3, 524. MED. r. 117. BALA beim Sch. zu NAIŠH. 7, 81. — Wohl wie उदर von अरु mit उद्.
उदरयन्त्रि (उ० + य०) m. Milzsucht (गुल्म) H. 469.
उदरत्राण (उ० + त्रा०) n. Panzer H. 768.
उदरयि m. 1) Sonne TRIK. 1, 1, 100. H. an. 4, 133. MED. th. 30. — 2) Meer Up. 4, 89. H. an. 4, 132. MED. — Vgl. उदरयि.
उदरदार (उ० + दार०) m. eine best. Unterleibskrankheit AV. 11, 3, 42.
उदरपिशाच (उ० + पि०) m. der keinerlei Speise für seinen Bauch verschmäh H. 428.
उदरपूरम् (उद् + पूरम्, gerund. von पूर) adv. bis der Bauch gefüllt ist P. 3, 4, 31. भुङ्क्ते Sch.
उदरंभरि (उदरम्, acc. von उद्, + भ०) adj. der nur seinen Bauch nährt P. 3, 2, 26, Sch. Yop. 26, 49. 50. H. 427.

उदरवत् (von उदर) adj. dickbäuchig gaṇa तुन्दादि zu P. 5, 2, 117.
उदरशय (उ० + श०) adj. auf dem Bauche schlafend gaṇa पार्श्वोदि zu P. 3, 2, 15, VArtt. 1.
उदरशाण्डित्य (उ० + शा०) m. N. pr. eines Weisen KĀND. Up. 1, 9, 3. MBh. 2, 295.
उदराध्मान (उ० + ध्रा०) n. Aufgeblasenheit des Unterleibs Suçr. 1, 136, 17.
उदरामय (उ० + ध्रा०) m. Unterleibskrankheit (Dysenterie) TRIK. 2, 6, 15. Suçr. 2, 435, 12. 17, 21. उदरामयिन् adj. daran leidend 436, 7.
उदरवर्त (उ० + ध्रा०) m. Nabel RiçAN. im ÇKDr.
उदरावेष्ट (उ० + ध्रा०) m. Bandwurm WILS.
उदरिक (von उदर) adj. dickbäuchig gaṇa तुन्दादि zu P. 5, 2, 117. H. 430, Sch.
उदरिन् (wie eben) adj. dass. gaṇa तुन्दादि zu P. 5, 2, 117. H. 430. KATHĀS. 20, 109. an Leibesanschwellung leidend Suçr. 2, 160, 10. 1, 9, 16, 45, 10. ebenso in den Zusammensetzungen वातोदरिन्, पित्तोदरिन् u.s.w. 2, 86. fgg. उदरिणी schwanger H. 538.
उदरिल (wie eben) adj. dass. gaṇa तुन्दादि zu P. 5, 2, 117. H. 430.
उदक (von अर्ध = रिच् mit उद्) m. 1) das Hinausreichen über, Uebertreffen: वायोरीरं मूनतानामुदकं wenn Loblieder den Wind selbst übertönen RV. 1, 113, 18. — 2) Folge, Zukunft, Lohn AK. 2, 8, 1, 29. TRIK. 3, 3, 5. H. 162. an. 3, 11. MED. k. 50. पश्चादुदके ज्ञास्यामि कारणं यद्विष्यति N. (BOPP) 21, 26. तस्योदकं निशाम्य MBh. 13, 1038. तस्योदको ज्यमागतः R. 6, 93, 14. नन्वयमुदकः प्राक्तनस्य दुष्कृतस्य DAÇAK. 139, 7. 100, 8. उदकस्तव कल्याणो भविता N. 12, 67. सुखोदक adj. Glück, Freude zur Folge habend M. 9, 25. MBh. 3, 11535. SĪV. 6, 42. R. 2, 92, 29. 3, 62, 16. f. आ 2, 48, 15. अमुखोदक M. 4, 176. 11, 10. 12, 18. प्रभोदको KATHĀS. 9, 58. glückliche Zukunft: उदकस्तव कल्याणि तुष्टो देवगणेश्वरः । दानुमिच्छन्ते ते पुत्रं यथासंकल्पितं त्वया ॥ MBh. 1, 4788. — 3) Ausgang, Ende: ता वै समानप्रभृतयः समानोदका नाना मध्यतः ÇAT. Br. 8, 2, 2, 9. 7, 1, 3. 8, 2, 2, 3. AIT. Br. 5, 1, 20. TS. 5, 3, 1, 2. अर्धचोदकेषु तु वर्जयेयुः (das भोम्) RV. PRĀT. 13, 8. — 4) Erhöhung auf einem Gebäude, Thurm, Warte (?): भवनिः सविमानयैः सोदकेर्वलसंवृतैः MBh. 2, 1299. — 5) N. eines Strauchs, Vanguiera spinosa Roxb. TRIK. H. an. MED. — Vgl. उदक्.
उदकस्म (उद् + ध्रा०) 1) adj. glänzend, strahlend TRIK. 3, 3, 443. H. an. 3, 747. MED. s. 48. कृशानोदकैर्चिपः RAGH. 7, 21. KUMĀRAS. 3, 71. 7, 79. सूर्प RAGH. 13, 76. — 2) m. Feuer TRIK. H. 1100. H. an. MED.
उदर (von अर्ध mit उद्) m. Rothlauf, Rose ÇKDr. Verz. d. B. H. No. 973. 996.
उदर्य (von उदर) 1) adj. zum Bauche gehörig ÇAT. Br. 3, 8, 1, 5. — 2) n. Inhalt des Leibes oder was den Leib bildet VS. 25, 8.
उदल m. N. pr. eines Mannes PRAVARĀDHJ. in Verz. d. B. 56, 40.
उदलावणिक (उ० + ला०) adj. mit Salzwasser bereitet HALĀJ. im ÇKDr.
उदवन्न m. = उदकवन्न P. 6, 3, 60.
उदवसानौय (von सा, स्पति mit उद् + ध्रा०) adj. schliessend: उदवसानौयेष्टा यजेते ÇAT. Br. 4, 5, 1, 13. 5, 3, 5, 26. 4, 5, 5. auch ohne इष्टि 13, 4, 1, 6, 2, 17. AIT. Br. 8, 5.